

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
КОНСТИТУЦИЯ СУДЫ
БИЛГЕЛӘМӘСЕ

«Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының “Ягып жылыту буенча коммуналь хезмәт күрсәткән өчен гражданнар түләве күләмен билгеләү тәртибе турында” 2012 елның 14 сентябрәндәге 770 номерлы карарына үзгәрешләр кертү хакында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2015 елның 20 августындагы 611 номерлы карарының 1 пунктындагы дүртенче абзацы белән үзенә конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылуга карата гражданин Р.Х. Ибәтуллин шикаятен карауга алудан баш тарту турында

Казан шәһәре

2018 елның 13 июле

Татарстан Республикасы Конституция суды, Рәисе Ф.Г. Хөснетдинов, судьялары Ф.Р. Волкова, Л.В. Кузьмина, Э.М. Мостафина, Р.Г. Сәхиева, А.Р. Шакараев составында,

суд утырышында «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 44 статьясы нигезендә гражданин Р.Х. Ибәтуллин шикаятен алдан өйрәнгән судья Ф.Р. Волкова бәяләмәсен тыңлаганнан соң

ачыклады:

1. Татарстан Республикасы Конституция судына гражданин Р.Х. Ибәтуллин «Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының “Ягып жылыту буенча коммуналь хезмәт күрсәткән өчен гражданнар түләве күләмен билгеләү тәртибе турында” 2012 елның 14 сентябрәндәге 770 номерлы карарына үзгәрешләр кертү хакында» Татарстан Республикасы

Министрлар Кабинетының 2015 елның 20 августындагы 611 номерлы карарының (алга таба шулай ук — Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 611 номерлы карары) 1 пунктындагы дүртенче абзацы белән үзенң конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылуга карата шикаять белән мөрәжәгать итте.

Дәгъвалана торган нигезләмә белән «Ягып жылыту буенча коммуналь хезмәт күрсәткән өчен гражданнар түләве күләмен билгеләү тәртибе турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2012 елның 14 сентябрәндәге 770 номерлы карарының 2012 елның 1 сентябрәннән «Гражданнарга коммуналь хезмәтләр күрсәтү тәртибе турында» Россия Федерациясә Хөкүмәтенң 2006 елның 23 маендагы 307 номерлы карары белән расланган ягып жылыту буенча коммуналь хезмәт күрсәткән өчен гражданнар түләве күләмен билгеләүнең гамәлдәге тәртибен сакларга тәкъдим иткән жирле үзидарә органнары саналган 1 пунктыннан Казан шәһәре муниципаль берәмлеге төшереп калдырылган. Әлеге үзгәреш 2015 елның 1 октябрәннән үз көченә кергән. Мондый үзгәреш нәтижәсендә ягып жылыту өчен түләүне әлеге хезмәт күрсәтелгән айлар өчен генә хисаплау системасына күчү башкарылган.

Шикаятьтән һәм аңа кушымта итеп бирелгән документлар күчермәләреннән аңлашылганча, мөрәжәгать итүче — Казан шәһәрәндәге фатир милекчесә һәм ул килә торган исәп-фактура буенча коммуналь хезмәтләр өчен ай саен түләп бара. Йортта жылылык һәм электр белән тәэмин ителеш буенча гомумйорт исәпкә алу приборлары бар.

Гражданин Р.Х. Ибәтуллин күрсәткәнчә, дәгъва белдерелә торган норма нигезендә 2015—2016 еллардагы ягулык чорында күпфатирлы йортлар, шул исәптән аның гаиләсә яшәгән йорт та 1/8 ай системасы буенча хисаплауга күчерелгән. Элек ягып жылыту өчен түләүне хисаплау «Ягып жылыту буенча коммуналь хезмәт күрсәткән өчен гражданнар түләве күләмен билгеләү тәртибе турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2012 елның 14 сентябрәндәге 770 номерлы карары (алга таба

шулай ук — Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 770 номерлы карары) нигезендә 1/12 ай системасы буенча башкарылган, ягъни түләү ел дәвамында тигез итеп бүленгән.

Дәгъвалана торган норма белән яңадан исәпләүне башкару тәртибе жайга салынмаганга күрә, бер хисаплау системасыннан икенчесенә күчкәндә ягып жылыту өчен түләүне яңадан исәпләү дәрәс башкарылмаган дип санап, аның коммуналь хезмәтләр өчен артык түләү рәвешендә күздә тотылмаган чыгымнары барлыкка килгән. Шикаять бирүче Казан шәһәренең «Авиатөзелеш районының торак-коммуналь хужалыгы идарәче компаниясе» җаваплылыгы чикләнгән җәмгыятенә коммуналь хезмәтләр өчен түләүне яңадан исәпләү турындагы дәгъва белән судка мөрәжәгать иткән. Казан шәһәре Авиатөзелеш район судының Татарстан Республикасы Югары судының граждан эшләре буенча суд коллегиясенә апелляция билгеләмәсе белән үзгәрешсез калдырылган карары белән гражданин Р.Х. Ибәтуллинга дәгъваны канәгатьләндерүдән баш тартылган, чөнки әлеге яңадан исәпләүләр башкарылган булган. Татарстан Республикасы Югары суды судьясы билгеләмәсе белән кассация шикаятен Татарстан Республикасы Югары судының кассация инстанциясе утырышында карауга тапшырудан мөрәжәгать итүчегә шулай ук баш тартылган. Моннан тыш, гражданин Р.Х. Ибәтуллин мөрәжәгатьләре буенча контрольдә тотучы органнар тарафыннан берничә тапкыр идарәче компания башкарган хисаплауларның, шул исәптән ягып жылыту һәм гомумйорт ихтыяжлары өчен, дәрәслеген тикшерү үткәрелгән, алар нәтижәсендә бозулар ачылмаган.

Мөрәжәгать итүче санаганча, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты дәгъвалана торган үзгәрешне керткәндә, әлеге мәсьәләдә барлыкка килгән билгесезлекне булдырмас һәм аның конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылуына юл куймас өчен, тиешле яңадан исәпләү тәртибен билгеләргә һәм аны җентекләп регламентлаштырырга тиеш иде.

Бәян ителгәннәр нигезендә гражданин Р.Х. Ибәтуллин Татарстан Республикасы Конституция судыннан «Татарстан Республикасы Министрлар

Кабинетының “Ягып жылыту буенча коммуналь хезмэт күрсәткән өчен гражданнар түләве күләмен билгеләү тәртибе турында” 2012 елның 14 сентябрдәге 770 номерлы карарына үзгәрешләр кертү хакында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2015 елның 20 августындагы 611 номерлы карарының 1 пунктындагы дүртенче абзацын Татарстан Республикасы Конституциясенең 28 (беренче һәм икенче өлешләр), 29 (беренче өлеш), 49 һәм 51 статьяларына туры килми дип тануны сорый.

2. Россия Федерациясе Торак кодексының 157 статьясындагы 1 өлеше нигезендә коммуналь хезмәтләр өчен түләү күләме исәпкә алу приборларының күрсәткечләре буенча, ә алар булмаганда Россия Федерациясе субъектларының дәүләт хакимияте органнары тарафыннан Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә раслана торган коммуналь хезмәтләрне куллану нормативларыннан чыгып ачыкланучы кулланылган коммуналь хезмәтләрнең күләменнән чыгып исәпләнә. Күпфатирлы йортлардагы һәм торак йортлардагы урыннар милекчеләренә һәм кулланучыларына коммуналь хезмәтләрне күрсәтү, күрсәтүдән туктатып торы һәм күрсәтүдә чикләү кагыйдәләре Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

Федераль закон чыгаручы тапшырган вәкаләтләрне үтәү йөзеннән Россия Федерациясе Хөкүмәте «Күпфатирлы йортлар һәм торак йортлардагы урыннар милекчеләренә һәм кулланучыларына коммуналь хезмәтләр күрсәтү турында» 2011 елның 6 маендагы 354 номерлы карары белән Күпфатирлы йортлар һәм торак йортлардагы урыннар милекчеләренә һәм кулланучыларына коммуналь хезмәтләр күрсәтү кагыйдәләрен (алга таба шулай ук — Кагыйдәләр) раслаган. Күрсәтелгән Кагыйдәләр күпфатирлы йортлардагы урыннар милекчеләренә һәм кулланучыларына, торак йортлар милекчеләренә һәм кулланучыларына коммуналь хезмәтләр күрсәтү буенча мөнәсәбәтләрне, шул исәптән коммуналь хезмәтләрне башкаручылар һәм кулланучылар арасындагы мөнәсәбәтләрне жайга салалар, аларның

хокукларын һәм бурычларын, коммуналь хезмәтләр күрсәтү турында нигезләмәләре булган шартнамә төзү тәртибен, шулай ук коммуналь хезмәтләр күрсәтү сыйфатын контрольдә тоту тәртибен, коммуналь хезмәтләр өчен түләү күләмен исәпкә алу приборларын кулланып һәм алар булмаганда билгеләү тәртибен билгелиләр, коммуналь хезмәтләр күрсәтү белән бәйле башка мәсьәләләрне регламентлаштыралар (Кагыйдәләрнең 1 пункты).

Кагыйдәләрнең 42(1) пункты нигезендә ягып жылыту буенча коммуналь хезмәт өчен түләү ике ысулның берсе буенча башкарыла — ягулык чоры дәвамында яки календарь ел дәвамында.

Кагыйдәләрнең 42(2) пункты нигезләмәләре эчтәлегеннән аңлашылганча, кулланучыларның коммуналь хезмәтләр өчен түләү ысулын сайлау турында карар Россия Федерациясе субъектларының дәүләт хакимияте органнары тарафыннан кабул ителә. Әлеге пункт белән шулай ук шул билгеләнгән: Россия Федерациясе субъектының дәүләт хакимияте органы тарафыннан ягып жылыту буенча коммуналь хезмәт өчен түләү ысулын үзгәртү турында карар кабул ителгән очракта башкаручы ягып жылыту буенча коммуналь хезмәт өчен түләү күләменә Кагыйдәләргә 2 нче кушымтадагы 6(1) формуласы нигезендә төзәтмәләр кертә. Кагыйдәләрнең 2 пункттындагы жиденче абзацы нигезендә башкаручы булып кулланучыга коммуналь хезмәтләр күрсәтүче юридик зат оештыру-хокукый формасына бәйсез рәвештә яки шәхси эшмәкәр тора. Коммуналь хезмәтләрне башкаручы булып идарәче оешма да, ресурслар белән тәмин итүче оешма да тора ала (Кагыйдәләрнең 8 пункты).

«Россия Федерациясе Хөкүмәтенең коммуналь хезмәтләр күрсәтү мәсьәләләре буенча кайбер актларына үзгәрешләр кертү турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2016 елның 29 июнендәге 603 номерлы карарының 2 пункты нигезендә Россия Федерациясе субъектларының дәүләт хакимияте органнары Россия Федерациясе субъекты территориясендә урнашкан барлык яки аерым муниципаль берәмлекләр мөнәсәбәтендә

кулланучыларның ягып жылыту буенча коммуналь хезмэт өчен түләү ысулын (ягулык чоры дәвамында яки календарь ел дәвамында) үзгәртү турында карар кабул итәргә хокуклы.

Гражданнар тарафыннан торак урын һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләү буенча мөнәсәбәтләр Россия Федерациясе Торак кодексы нигезләмәләре, федераль законнар һәм алар нигезендә чыгарылган федераль норматив хокукый актлар белән жайга салына. Россия Федерациясе Торак кодексының 13 статьясындагы 9 пункты нигезләмәләрен исәпкә алып, әлеге мөнәсәбәтләр шулай ук Россия Федерациясе субъектларының норматив хокукый актлары белән жайга салына ала. Шулай, Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимияте органнарының әлеге өлкәдәге вәкаләтләренә, аерым алганда, түбәндәгеләр керә: коммуналь хезмәтләр өчен түләү күләмен исәпкә алу приборларының күрсәткечләре буенча, ә алар булмаганда Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә раслана торган коммуналь хезмәтләрне куллану нормативларынан чыгып ачыкланучы кулланылган коммуналь хезмәтләрнең күләменнән чыгып раслау (Россия Федерациясе Торак кодексының 157 статьясындагы 1 өлеше); күрсәтелгән Кодексның 154 статьясындагы 4 өлеше белән каралган коммуналь хезмәтләр өчен түләү тарифларын федераль законда билгеләнгән тәртиптә билгеләү (Россия Федерациясе Торак кодексының 157 статьясындагы 2 өлеше).

Шулай итеп, мөрәжәгать итүче тарафыннан дэгъва белдерелә торган нигезләмә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетына бирелгән вәкаләтләр чикләрендә кабул ителгән, федераль законнар нормаларына нигезләнгән, тигезлек һәм гаделлек конституциячел принципларын бозмый, гражданнарның, шул исәптән гражданин Р.Х. Ибәтуллинның да хокукларын чикләми һәм, димәк, аның Татарстан Республикасы Конституциясенә туры килү-килмәве мәсьәләсендә билгесезлек юк. Шуңа бәйле рәвештә «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 46 статьясындагы беренче өлешенә 2 пункты белән үзара

бәйләнештә 39 статьясындагы икенче өлешенәң 1 пункты нигезендә мөрәжәгать итүченәң шикаяте карала алмый.

Гражданин Р.Х. Ибәтуллинның дөгъва белдерелә торган үзгәрешне керткәндә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тиешле яңадан исәпләү тәртибен билгеләргә һәм аны жентекләп регламентлаштырырга тиеш иде дигән дәлилләренә килгәндә, шуны билгеләп үтәргә кирәк: федераль законнар андый хокукый жайга салуны билгеләүне күздә тотмый һәм Россия Федерациясе субъектларының дәүләт хакимияте органнарына күрсәтмәләр бирми.

Ягып жылыту буенча коммуналь хезмәт өчен түләү күләменә төзәтмәләренә әлегә хезмәт өчен түләү ысулы үзгәрү сәбәпле кертүнең законлы булу-булмавын бәяләү эшнең факттагы хәлләрен тикшерүне күздә тотта, бу исә Татарстан Республикасы Конституция судының Татарстан Республикасы Конституциясенәң 109 статьясында һәм «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 3 статьясында билгеләнгән компетенциясенә керми.

Бәян ителгәннәр нигезендә һәм «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 3 статьясына, 39 статьясындагы икенче өлешенәң 1 пунктына, 46 статьясындагы беренче өлешенәң 1 һәм 2 пунктларына, 66 статьясындагы бишенче өлешенә, 67 статьясындагы беренче һәм икенче өлешләренә, 69, 72, 73 һәм 101 статьяларына таянып, Татарстан Республикасы Конституция суды

билгеләде:

1. «Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының “Ягып жылыту буенча коммуналь хезмәт күрсәткән өчен гражданнар түләве күләмен билгеләү тәртибе турында” 2012 елның 14 сентябрәндәге 770 номерлы карарына үзгәрешләр кертү хакында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2015 елның 20 августындагы 611 номерлы карарының 1 пунктындагы дүртенче абзацы белән үзенәң конституциячел хокуклары һәм

ирекләре бозылуга карата гражданин Р.Х. Ибәтуллин шикаятен карауга алудан баш тартырга, чөнки шикаять билгеләнгән таләпләр нигезендә карала алмый, ә мөрәжәгать итүче куйган мәсьәләне хәл итү Татарстан Республикасы Конституция суды карамагына керми.

2. Бу шикаять буенча Татарстан Республикасы Конституция суды Билгеләмәсе катгый һәм аңа карата шикаять бирелми.

3. Әлеге Билгеләмәнең күчermәсен гражданин Р.Х. Ибәтуллинга һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетына жиберергә.

4. Әлеге Билгеләмә «Татарстан Республикасы Конституция суды хәбәрләре»ндә басылып чыгарга тиеш.

№ 18-О

**Татарстан Республикасы
Конституция суды**